

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประเด็นการใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

ของ
องค์การบริหารส่วนตำบลคลองขาม
อำเภอบางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์

คำนำ

เหตุการณ์ความเสี่ยงด้านการทุจริตเกิดปัญหามาจากสาเหตุต่างๆ การป้องกันการทุจริต เป็นหน้าที่ความรับผิดชอบพนักงานและผู้บริหารทุกคน และเป็นเจตจำนงของทุกองค์กรที่ร่วมต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ในองค์กร จะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งได้ว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้ โดยการนำเครื่องมือมาใช้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

ดังนั้น เพื่อเป็นการขับเคลื่อนหน่วยงานภาครัฐให้บริหารงานภายใต้กรอบธรรมาภิบาล หรือการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) โดยการประเมินความเสี่ยงการทุจริตจะเป็นเครื่องมือหนึ่งในการขับเคลื่อนธรรมาภิบาลเพื่อลดปัญหาการทุจริตภาครัฐ งานตรวจสอบภายในจึงได้ดำเนินการประเมินความเสี่ยงในองค์กรขึ้น เพื่อให้หน่วยงานมีมาตรการป้องกันการทุจริต หรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงในการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

หน่วยตรวจสอบภายใน
องค์การบริหารส่วนตำบลคลองขาม
มีนาคม ๒๕๖๙

สารบัญ

หัวข้อ

หน้า

- วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ๑
- การบริหารจัดการความเสี่ยงมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไร ๑
- องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต ๑
- ขอบเขตประเมินความเสี่ยงการทุจริต ๑
- การระบุความเสี่ยง ๒
- การประเมินความเสี่ยงการทุจริตประเด็นการใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ ๓
 - โอกาสเกิดการทุจริต
 - ระดับความรุนแรงของผลกระทบ
- การประเมินระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต ๔
- การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต ๕

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙
ขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองขาม อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์

ความเสี่ยงการทุจริต หมายถึง ความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม หรือการรับสินบน

๑. วัตถุประสงค์ของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๑.๑ เพื่อให้การปฏิบัติราชการมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และเกิดผลสัมฤทธิ์ เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน

๑.๒ เพื่อป้องกันความเสียหายแก่หน่วยราชการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

๑.๓ เพื่อลดโอกาสและผลกระทบที่จะทำให้เกิดความเสียหายต่อการดำเนินงานที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตให้อยู่ในระดับที่สามารถยอมรับได้และสามารถควบคุมได้ ตรวจสอบได้อย่างมีระบบ

๑.๔ เพื่อกำหนดมาตรการ กิจกรรมในการจัดการความเสี่ยงและมีการติดตามประเมินอย่างต่อเนื่อง

๑.๕ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพบริหารงานขององค์กรให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันในการบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

๑.๖ เพื่อให้บุคลากรได้รับรู้ ตระหนักและเห็นความสำคัญของการบริหารจัดการความเสี่ยงได้อย่างเป็นระบบในทิศทางเดียวกัน

๒. การบริหารจัดการความเสี่ยงมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไร

การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นการทำงานในลักษณะที่ทุกภาระงานต้องประเมินความเสี่ยงก่อนปฏิบัติงานทุกครั้ง และแทรกกิจกรรมการตอบโต้ความเสี่ยงไว้ก่อนเริ่มปฏิบัติงานหลักตามภาระงานปกติของการเฝ้าระวังความเสี่ยงล่วงหน้าจากทุกภาระงานร่วมกันโดยเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบปกติที่มีการรับรู้และยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้อง (ผู้นำส่งงานให้) เป็นลักษณะ Pre-Decision ส่วนการตรวจสอบภายในจะเป็นในลักษณะกำกับติดตามความเสี่ยง เป็นการสอบทาน เป็นลักษณะ Post-Decision

๓. องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต

องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต ประกอบด้วย Pressure/Incentive หรือแรงกดดันหรือแรงจูงใจ Opportunity หรือ โอกาส ซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่าง ๆ คุณภาพการควบคุมกำกับควบคุมภายในขององค์กรมีจุดอ่อน และ Rationalization หรือ การหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำตามทฤษฎี สามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud Triangle)

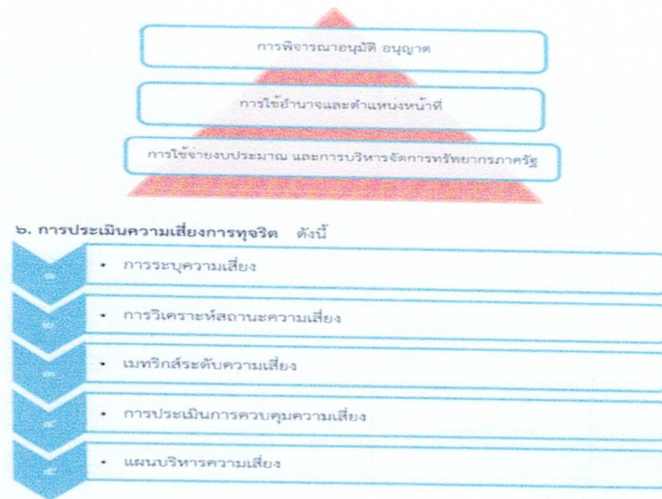
๔. ขอบเขตประเมินความเสี่ยงการทุจริต

แบ่งประเภทความเสี่ยงการทุจริต ออกเป็น ๓ ด้าน ดังนี้

๕.๑ ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต ภารกิจให้บริการประชาชนอนุมัติ หรืออนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘) ทรัพยากรภาครัฐ

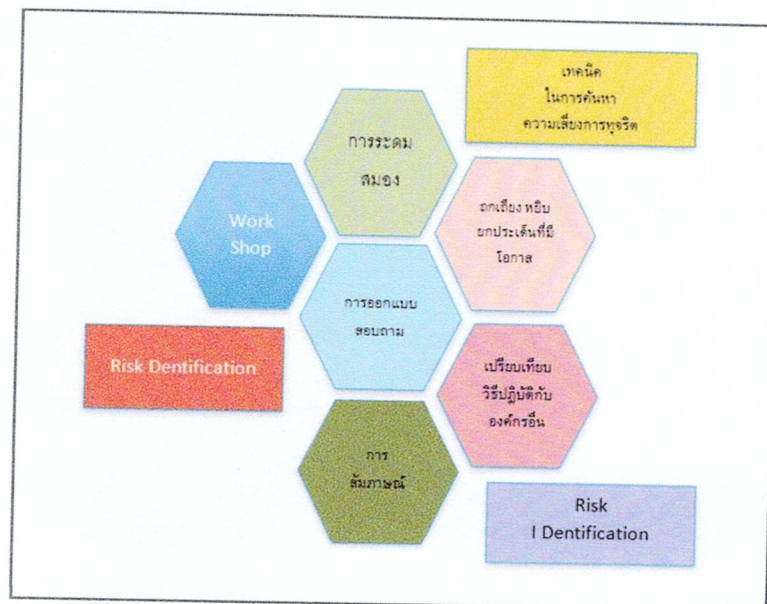
๕.๒ ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

๕.๓ ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการ

๑. การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)

ขั้นตอนที่ ๑ นำข้อมูลที่ได้จากขั้นเตรียมการในส่วนรายละเอียดขั้นตอน แนวทางหรือเกณฑ์ การปฏิบัติงานของกระบวนการที่จะทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ซึ่งในขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้น ย่อมประกอบไปด้วยขั้นตอนย่อย ในการระบุความเสี่ยงตามขั้นตอนที่ ๑ ให้ทำการระบุความเสี่ยง อธิบายรายละเอียด รูปแบบ พฤติการณ์ความเสี่ยงเฉพาะที่มีความเสี่ยงการทุจริตเท่านั้น และในการประเมิน ต้องคำนึงถึงความเสี่ยงในภาพรวมของการดำเนินงานเรื่องที่จะทำการประเมินด้วย เนื่องจากในกระบวนการ ปฏิบัติงานตามขั้นตอนอาจไม่พบความเสี่ยง หรือโอกาสเสี่ยงต่ำ แต่อาจพบว่ามีความเสี่ยงในเรื่องนั้นๆ ในการดำเนินงานที่ไม่ได้อยู่ในขั้นตอนก็เป็นได้โดยไม่ต้องคำนึงว่าหน่วยงานจะมีมาตรการป้องกันหรือแก้ไข ความเสี่ยงการทุจริตนั้นอยู่แล้ว นำข้อมูลรายละเอียดดังกล่าวลงในประเภทของความเสี่ยงซึ่งเป็น Known Factor หรือ Unknown Factor

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นการใช้อำนาจในตำแหน่งและหน้าที่

๑. ประเด็นความเสี่ยงการทุจริตในการใช้อำนาจในตำแหน่งและหน้าที่ : การเรียกรับทรัพย์สินหรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดในการปฏิบัติหน้าที่

๒. กำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

เกณฑ์สำหรับใช้ในการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมินตามความเหมาะสม โดยพิจารณาจาก ๒ ปัจจัย คือด้านโอกาส (Likelihood) และด้านผลกระทบ (Impact) และการให้คะแนนทั้ง ๒ ปัจจัย รายละเอียด ดังนี้

➢ โอกาสที่จะเกิด (Likelihood) พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงในช่วงเวลาหนึ่งในรูปของความเสี่ยงหรือความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์นั้น ๆ

➢ ผลกระทบ (Impact) การวัดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้น

โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)	
๔	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตระดับสูงมาก
๓	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตระดับสูง
๒	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตระดับปานกลาง
๑	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตระดับต่ำ

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)	
๔	-เกิดความเสียหายต่อรัฐเจ้าหน้าที่ถูกลงโทษชี้มูลความผิดเข้าสู่กระบวนการทางยุติธรรม -เกิดการฟ้องร้องต่อศาล หรือหน่วยงานกำกับดูแล องค์กรตรวจสอบความเสียหายที่เกิดขึ้น
๓	-ภาพลักษณ์ของหน่วยงานติดลบเรื่องความโปร่งใส สื่อมวลชน สื่อสังคมออนไลน์ลงข่าวอย่างต่อเนื่อง และสังคมให้ความสนใจ มีการเรียกร้องเรียนต่อสื่อมวลชนและมีการออกข่าว
๒	-หน่วยตรวจสอบภายใน/ภายนอกเข้าตรวจสอบข้อเท็จจริง -มีการส่งหนังสือร้องเรียนและตั้งคำถามต่อการทำงานโดยไม่ได้รับคำตอบที่ชัดเจน
๑	-มีคนร้องเรียน แจ้งเบาะแส -ปรากฏข่าวสื่อที่อาจพาดพิงคนในหน่วยงาน/เริ่มมีความกังวลและสอบถามข้อมูล

๓. การประเมินระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

การประเมินระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต คือการให้คะแนนความเสี่ยงการทุจริตโดยพิจารณาจากขั้นตอนการดำเนินงานพิจารณา จาก ๒ ปัจจัย คือ โอกาสเกิด(Likelihood) และ ผลกระทบ (Impact) จะได้ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score) ว่าอยู่ในระดับสูงมาก สูง ปานกลาง หรือ ต่ำ

ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต				
Risk Score				
โอกาส (Likelihood)	ผลกระทบ (Impact)			
	๑	๒	๓	๔
๔	ปานกลาง (๔ x ๑ = ๔)	สูง (๔ x ๒ = ๘)	สูงมาก (๔ x ๓ = ๑๒)	สูงมาก (๔ x ๔ = ๑๖)
๓	ต่ำ (๓ x ๑ = ๓)	ปานกลาง (๓ x ๒ = ๖)	สูง (๓ x ๓ = ๙)	สูงมาก (๓ x ๔ = ๑๒)
๒	ต่ำ (๒ x ๑ = ๒)	ปานกลาง (๒ x ๒ = ๔)	ปานกลาง (๒ x ๓ = ๖)	สูง (๒ x ๔ = ๘)
๑	ต่ำ (๑ x ๑ = ๑)	ต่ำ (๑ x ๒ = ๒)	ต่ำ (๑ x ๓ = ๓)	ปานกลาง (๑ x ๔ = ๔)

จากตารางดังกล่าวข้างต้น สามารถประเมินระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต ได้ดังนี้

ที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	Risk score (L x I)			
			Likelihood	Impact	Risk Score	ระดับความเสี่ยง
๑	การใช้อำนาจในตำแหน่งและหน้าที่	การเรียกรับทรัพย์สินหรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดในการปฏิบัติหน้าที่	๑	๓	๓	ต่ำ

๔. การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต

๕

ที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความเสี่ยง	มาตรการควบคุมหรือป้องกันความเสี่ยงการทุจริต	วิธีการดำเนินการ	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
๑	การใช้อำนาจในตำแหน่งและหน้าที่	การเรียกรับทรัพย์สิน หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดใน การปฏิบัติหน้าที่	ต่ำ	๑. ประกาศนโยบาย No Gift Policy และมอบนโยบายเกี่ยวกับ การรับทรัพย์สินและประโยชน์ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ๒. มาตรการควบคุมการดำเนินงาน ๓. มาตรการสร้างวัฒนธรรมองค์กร	- ดำเนินการประกาศนโยบาย No Gift Policy และการให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย มาตรา ๑๒๘ ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการรับทรัพย์สินและประโยชน์อื่นใดของเจ้าหน้าที่ของรัฐผ่านการประชุมประจำเดือน - ผู้บังคับบัญชาให้มีการควบคุมและติดตามการทำงานอย่างใกล้ชิดมีการ สอบทานและกำกับให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามระเบียบอย่างเคร่งครัด - สร้างการรับรู้การปฏิบัติตนตามมาตรฐานทางจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ใช้เป็นแนวทางในการ ดำรงตนและปฏิบัติหน้าที่ราชการ - สร้างความตระหนักถึงความเสียหายของการทุจริต รวมถึงถึงบทลงโทษ	ไตรมาส ๑-๔	สำนักปลัด
						ไตรมาส ๑-๔	สำนักปลัด
						ไตรมาส ๑-๔	สำนักปลัด

(ลงชื่อ) ธีรพงศ์ ธีรพงศ์

(นางธันนัทธล ภาณุโยโรจน์)

นักวิชาการตรวจสอบภายในชำนาญการ

(ลงชื่อ)

(นายพิศิษฐ์ ชินบุญเพิ่ม)

ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลคลองขาม

(ลงชื่อ)

(นายพิรพัฒน์ สมศรี)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลคลองขาม

